

**UCHWAŁA NR XLIV/18/2014
RADY GMINY PRUSZCZ GDAŃSKI**

z dnia 28 lutego 2014 r.

**W SPRAWIE PRZYJĘCIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014 –
2020 GMINY PRUSZCZ GDAŃSKI**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 594 z późn. zm.) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz. 182 z późn. zm.)

Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 Gminy Pruszcz Gdański stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gmin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Kowalski

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2014-2020
WSTĘP**

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6.06.1997r. – Kodeks karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych, przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi problem poważny społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem

w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę.

Od kilkunastu lat zaczyna przebijać się do świadomości społecznej problem przemocy w rodzinie. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat w Krajach Europy Zachodniej jest traktowane jako ważny problem społeczny.

W czasie kilkunastu lat powstało wiele dokumentów organizacji międzynarodowych, które zalecają Krajom Członkowskim Unii Europejskiej podjęcie zmian prawa i praktyki w celu skuteczniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udzielania pomocy ofiarom przemocy i skuteczniejszych oddziaływań na sprawców przemocy w rodzinie.

Próbką podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).

Ustawa ta została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”.

W ten sposób zrobiony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadano działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ramy prawne, podnoszące tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Jego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

PROGRAM BĘDZIE REALIZOWANY W OPARCIU O NASTĘPUJĄCE AKTY PRAWNE:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tekst jednolity (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi /tekst jednolity/ (Dz. U z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /tekst jednolity/ (Dz. U z 2013 r., poz.182 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny(Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 - Kodeks rodzinny i opiekuńczy tekst jednolity (Dz. U.z 2012r. poz.788, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji tekst jednolity (Dz. U. z 2011 r., Nr 284, poz. 1687, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty tekst jednolity (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego tekst jednolity (Dz. U. z 2005 r., Nr 31, poz. 266 z późn zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii tekst jednolity (Dz. U. z 2012r., poz. 124 z późn.zm.).

ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W GMINIE PRUSZCZ GDAŃSKI

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

PROGRAM SKIEROWANY JEST DO:

- a) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
  - dzieci,
  - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
  - osób starszych,
  - osób niepełnosprawnych,
- b) sprawców przemocy w rodzinie,
- c) świadków przemocy w rodzinie,
- d) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- e) społeczności lokalnej.

CELEM PROGRAMU JEST TWORZENIE WARUNKÓW DO BARDZIEJ SKUTECZNEGO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
2. Zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
3. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc,
4. Zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
5. Zwiększanie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

CELE OGÓLNE BĘDĄ REALIZOWANE PRZEZ

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
3. Szkolenie służb zajmujących się przemocą w rodzinie,
4. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
5. Oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.

DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

I. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1) powołanie koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – określenie systemu współpracy poszczególnych instytucji w zakresie przemocy domowej,
- 2) wypracowanie modelu interwencji i strategii postępowania w poszczególnych przypadkach,
- 3) stworzenie bazy danych rodzin dotkniętych przemocą, wzmocnienie ochrony ofiar przemocy,
- 4) podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 5) tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 6) prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej skierowanej do dzieci i młodzieży promującej rozwiązywanie konfliktów bez przemocy w świetlicach środowiskowych z elementami socjoterapii oraz zajęciach pozalekcyjnych,
- 7) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych w skład, których wchodzi przedstawiciele:
  - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
  - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - policji,
  - kuratorskiej służby sądowej,
  - oświaty,
  - ochrony zdrowia,
  - organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone powyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- 2) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 3) opracowywanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach, udzielanie pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 6) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 7) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- 8) prowadzenie szerokiej akcji medialnej dotyczącej uprawnień pokrzywdzonych jak i podejmowanych w tym zakresie działań
  - stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i ogłoszeń w prasie lokalnej.
  - promowanie zadań w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 9) oraz inne działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej.

II. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1) działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne kierowane do ogółu społeczeństwa,
- 2) działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) działania powstrzymujące (wspierające): psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- 4) działania korekcyjno edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- 5) interwencja kryzysowa,
- 6) prewencja i realizacja Niebieskiej Karty i Niebieskiej Linii,
- 7) interwencje środowiskowe w ramach Zespołu Interwencji Kryzysowej.

III. Opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Udzielanie pomocy

- 1) Pomoc psychologiczna:
  - a) indywidualny kontakt z psychologiem mającym na celu:
    - wsparcie w działaniu,
    - edukację (poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy),
    - terapię.
  - 2) Pomoc prawna:
    - a) poradnictwo prawne mające na celu:
      - informację o możliwościach prawnego rozwiązania problemu,
      - pomoc w załatwieniu spraw urzędowych (sąd, policja, prokuratura).
  - 3) Pomoc socjalna organizowana przez pracowników socjalnych:
    - informacja o możliwościach uzyskania wszechstronnej pomocy,
    - występowanie o pomoc materialną,
    - podejmowanie interwencji w środowisku.
    - zabezpieczenie miejsca noclegowego (w zależności od sytuacji, w jakiej znajduje się ofiara),
    - prowadzenie bazy danych ofiar przemocy w rodzinie.

IV. Działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie – ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

- 1) Tworzenie i realizacja programów terapeutycznych i psychoedukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie
- 2) Monitoring skuteczności programów terapeutycznych i psychoedukacyjnych.

PRZEWIDYWANE EFEKTY I OCENA PROWADZONYCH DZIAŁAŃ

- 1) zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie wartości rodzinnych,
- 3) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- 4) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- 5) zmniejszanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- 6) zwiększanie skuteczności i dostępności pomocy,
- 7) wzrost liczby placówek udzielających pomocy w środowisku lokalnym,
- 8) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- 9) spadek liczby rodzin, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie,
- 10) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.

REALIZATORZY PROGRAMU:

- Urząd Gminy Pruszcz Gdański
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Sąd Rejonowy
- Prokuratura
- Straż Gminna
- Policja
- Placówki oświatowe
- OKSiR
- Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna w Pruszczu Gdańskim
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Pruszcz Gdański
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- Społeczność lokalna i Kościoły

FINANSOWANIE:

Źródłem finansowania Programu są środki z dochodów własnych gminy

REALIZACJA

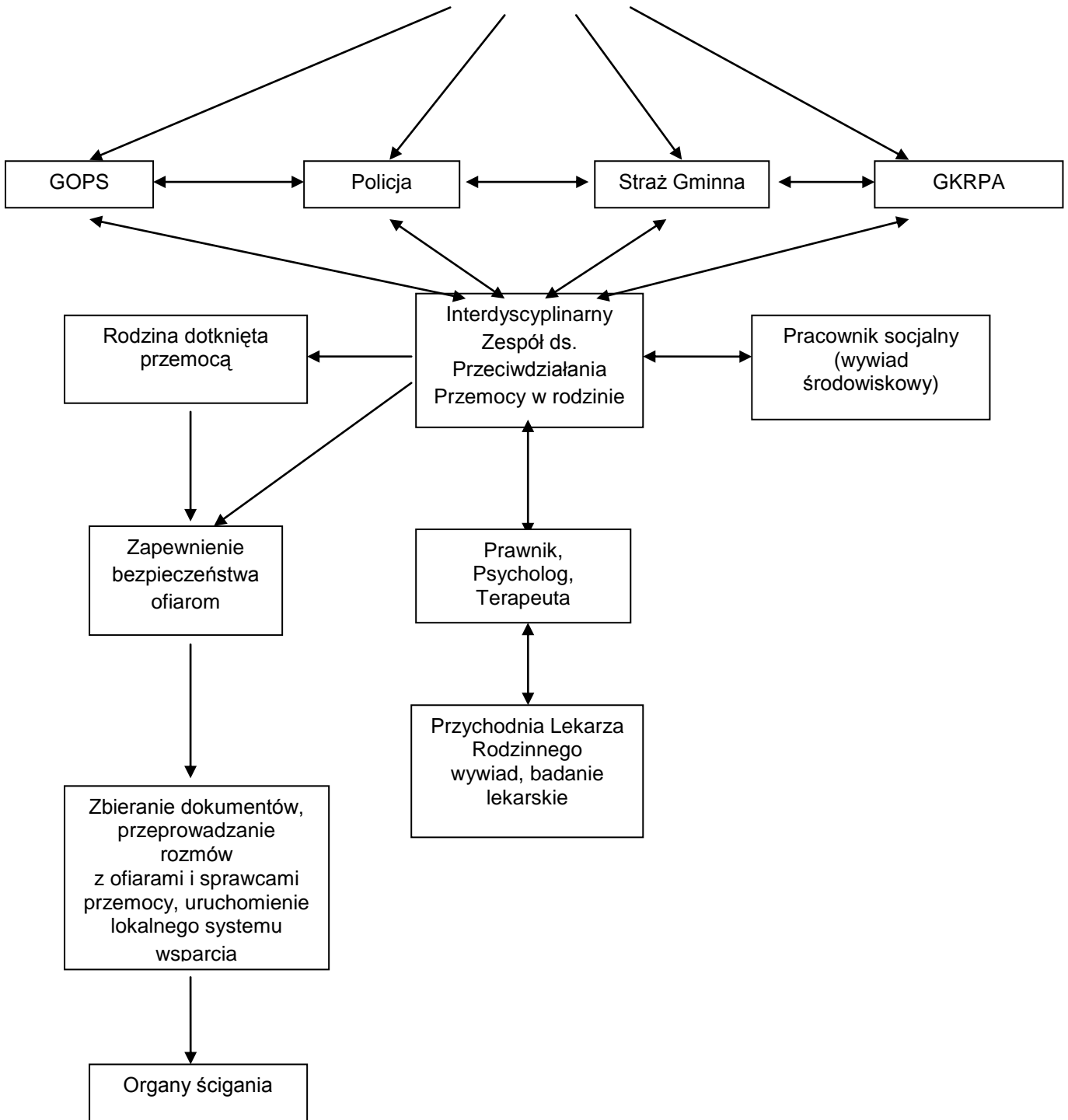
Program realizowany będzie od dnia uchwalenia.

Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

w Gminie Pruszcz Gdański

Zgłoszenie lub powzięcie informacji

Uzasadnienie

Zgodnie z art.6 ust.2 pkt 1 znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz.1493 z późn.zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedstawiony program obejmuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.